

Upphandlande organisation

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet
Evelina Idestrom

Upphandling

Glasögon 2025
23.3-8628-2025
Version 2: publicerad 2026-01-15 15:09
Sista anbudsdag: 2026-01-29 23:59

Symbolförklaring

Texten ingår i annonsen	Texten ingår i kvalificeringen
Texten kommer att ingå i avtalet	Texten kommer att publiceras i avtalskatalogen
Texten/frågan innehåller krav som måste uppfyllas	Texten/frågan innehåller ESPD-krav
Frågan är viktad och ingår i utvärderingen	Frågan är viktad och ingår i utvärderingen
Frågan ställs endast upplysningsvis	Frågan besvaras av upphandlaren
Frågan är markerad för särskild uppföljning	Uppdaterat avsnitt eller fråga

Innehåll

7. Allmänna villkor	4
7.1 Allmänt	4
7.2 Definitioner	4
7.3 Kontaktpersoner och kommunikation	5
7.4 Kontraktets handlingar och deras inbördes ordning	6
7.5 Ramavtalsleverantörens ansvar för Upphandlingsföremålet	6
7.6 Avropsberättigads ansvar för Upphandlingsföremålet	7
7.7 Ramavtalsleverantörens ansvar för personal	7
7.8 Försäkring	7
7.9 Priser och prisjustering	7
7.9.1 Priser	7
7.9.2 Prisjustering	7
7.10 Tilläggsköp	8
7.11 E-handel	8
7.11.1 Generella villkor för e-handel	8
7.11.2 Ansvar – För format, kommunikationssätt och kostnader	8
7.11.3 Order och ordersvar	9
7.11.4 Pappersrekvisition	9
7.12 Fakturering och betalning	9
7.12.1 Fakturering	9
7.12.2 Fakturans innehåll	10
7.12.3 Betalning	10
7.12.4 Dröjsmålsränta	10
7.13 Informationssäkerhet och GDPR	11
7.13.1 Behandling av personuppgifter	11
7.13.2 Behandling av information i journalföringssystem	11
7.13.3 Tillgång till information vid upphörande av molntjänst	11
7.14 Sekretess och konfidentiell information	12
7.15 Samverkan	13
7.15.1 Lojalitets- och informationsplikt	13
7.15.1.1 Upplysningar med avseende särskilt på EU-sanktioner	13
7.15.2 Marknadsföring av Kontraktet	13
7.16 Underleverantör	14
7.17 Tillgänglighet och service	14
7.18 Leverans - hämtning av glasögon	14
7.19 Garanti	15
7.20 Redovisning av statistik	15
7.21 Återlämning av glasögon	15
7.22 Uppföljning	15

7.23 Avtalsbrott och påföljder	16
7.23.1 Rättelse vid avtalsbrott	16
7.23.2 Ansvar vid Försening	16
7.23.2.1 Vad som avses med Försening	16
7.23.2.2 Meddelandeskyldighet vid misstanke om Försening	16
7.23.3 Ansvar vid Fel	17
7.23.3.1 Vad som avses med Fel	17
7.23.3.2 Reklamation och avhjälpande av Fel	17
7.23.3.3 Prisavdrag vid Fel	17
7.23.3.4 Fel som utgör väsentligt avtalsbrott	18
7.23.4 Ramavtalsleverantörens vitesgrundande avtalsbrott	18
7.23.4.1 Löpande vite	18
7.23.4.2 Engångsvite	19
7.23.4.3 Begränsning av viten	19
7.23.5 Skadestånd	19
7.23.6 Ursäktligt avtalsbrott (force majeure)	20
7.23.7 Avropsberättigads uppsägningsrätt	20
7.23.8 Ramavtalsleverantörens uppsägningsrätt	21
7.23.9 Kontraktets förtida upphörande av annan anledning	21
7.24 Ändringar av Kontraktet	21
7.24.1 Ändringar och tillägg	21
7.24.2 Ändring av Underleverantör	21
7.24.3 Avbeställning av Upphandlingsföremål	22
7.24.4 Avropsberättigads rätt till överlåtelse av Kontraktet	22
7.24.5 Ramavtalsleverantörens rätt till överlåtelse av Kontraktet	22
7.24.6 Ägar- och kontrollskifte hos Ramavtalsleverantören	22
7.25 Icke-avstående (no waiver)	23
7.26 Tillämplig lag och tvistelösning	23

7. Allmänna villkor

7.1 Allmänt

Dessa Allmänna villkor utgör en del av Kammarkollegiets Ramavtal avseende Glasögon med diarienummer 23.3-8628-2025. Villkoren är tillämpliga på avtalsförhållandet mellan Ramavtalsleverantören och Avropsberättigad som har tecknat Kontrakt enligt Ramavtalet. Kontraktet inkluderar relevanta krav och villkor i Ramavtalet och är inte beroende av Ramavtalets giltighet.

Dessa Allmänna villkor gäller för samtliga Avrop som sker inom ramen för Ramavtalet och utgör en bilaga till Kontraktet oavsett om Allmänna villkor återopas eller inte.

Om inte annat framgår av Kontraktet uttryckligen garanteras inte Ramavtalsleverantören någon exklusiv rätt att tillhandahålla Upphandlingsföremålet.

7.2 Definitioner

För tolkningen och tillämpningen av Kontraktet ska följande begrepp ha nedan angiven betydelse, om inte annat uttryckligen anges i dessa Allmänna villkor eller uppenbarligen framgår av omständigheterna.

Begrepp	Förklaring
Allmänna villkor	Med Allmänna villkor avses dessa villkor som innehåller krav och villkor för fullgörande av Kontraktet och gäller mellan Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören.
Arbetsdag	Med Arbetsdag avses en i Sverige helgfri måndag till fredag 10.00–17.00 om inte annat framgår av Kontraktet.
Avrop	Med Avrop avses de åtgärder Avropsberättigad vidtar i syfte att köpa Upphandlingsföremål genom tilldelning av Kontraktet.
Avropsberättigad	Med Avropsberättigad avses de upphandlande myndigheter som anges i kapitel <i>Ramavtalets Huvuddokument</i> avsnitt <i>Avropsberättigade</i> .
Avropsförfrågan	Med Avropsförfrågan avses den förfrågan som Avropsberättigad skickar till Ramavtalsleverantören vid Avrop.
Avropssvar	Med Avropssvar avses det anbud eller den bekräftelse som Ramavtalsleverantören lämnar på en Avropsförfrågan.
Fel	Med Fel avses vad som framgår av detta kapitel, avsnitt <i>Vad som avses med Fel</i> .
Försening	Med Försening avses vad som framgår av detta kapitel, avsnitt <i>Vad som avses med Försening</i> .

Huvuddokument	Med Huvuddokument avses kapitlet <i>Ramavtalets huvuddokument</i> som innehåller krav och villkor för fullgörande av Ramavtalet, vilket reglerar avtalsförhållandet mellan Kammarkollegiet och Ramavtalsleverantören.
Kontrakt	Med Kontrakt avses det skriftliga avtal (inklusive avtal som exempelvis ingås elektroniskt via e-post, e-handelssystem eller bokningssystem) som upprättas mellan Parterna rörande köp av Upphandlingsföremål enligt Ramavtalet.
Kontraktstid	Med Kontraktstid avses den tid under vilket Kontraktet är i kraft. Om inte annat framgår av Kontraktet inkluderar Kontraktstiden eventuella förlängningsoptioner.
Part	Med Part avses i Allmänna villkor och Kontraktet Avropsberättigad eller Ramavtalsleverantören.
Ramavtal	Med Ramavtal avses handlingar uppräknade i kapitel <i>Ramavtalets huvuddokument</i> avsnitt <i>Ramavtalets handlingar och deras inbördes ordning</i> , dvs.: <ol style="list-style-type: none"> 1. Skriftliga ändringar och tillägg i handlingarna nedan 2. Huvuddokumentet med bilagor 3. Upphandlingsdokumenten med bilagor inklusive rättelser, kompletteringar och förtydliganden 4. Ramavtalsleverantörens anbud med bilagor inklusive av Kammarkollegiet godkända rättelser, kompletteringar och förtydliganden.
Ramavtalsleverantör	Med Ramavtalsleverantör avses den anbudsgivare som efter genomförd upphandling ingått Ramavtal med Kammarkollegiet.
skriftligen	Med skriftligen avses i kapitel <i>Allmänna villkor</i> och Kontraktet meddelande skickat per ordinarie post, via e-post eller annat elektroniskt medel.
Underleverantör	Med Underleverantör avses en juridisk eller fysisk person, i alla led i leverantörskedjan, som Ramavtalsleverantören anlitar för att fullgöra hela eller delar av de rättigheter och skyldigheter som framgår av Ramavtalet och Kontraktet.
Upphandlingsföremål	Med Upphandlingsföremål avses de varor och tjänster som Ramavtalsleverantören ska tillhandahålla enligt Ramavtalet och Kontraktet. Upphandlingsföremål får tillhandahållas vid enstaka eller återkommande tillfällen.

7.3 Kontaktpersoner och kommunikation

Parterna ska ange varsin kontaktperson i Kontraktet. Kontaktpersonen ska ha behörighet att med bindande verkan företräda den egna Parten i frågor avseende Kontraktet om inte annat skriftligen meddelats den andra Partens kontaktperson. Om inte annat framgår av

Kontraktet ska kontaktpersonerna obehindrat kunna tillgodogöra sig information och kommunicera på svenska i tal och skrift.

Byte av kontaktperson ska skriftligen meddelas den andra Parten utan dröjsmål.

Meddelanden mellan Parternas kontaktpersoner angående Kontraktet ska ske skriftligen. Meddelande om eventuell ändring ska skriftligen skickas i god tid före ändringens ikraftträdande.

Om inte annat framgår av Kontraktet ska Kontraktets handlingar samt Resultat vara på svenska och svenska ska användas vid kommunikation.

Vid oenighet mellan Parterna avseende tolkningen av ett villkor i Kontraktet som rör omfattningen av Ramavtalsleverantörens åtaganden, ska Ramavtalsleverantören tillhandahålla Upphandlingsföremålet enligt Avropsberättigads tolkning till dess meningsskiljaktigheten slutligen har avgjorts. Ramavtalsleverantören har rätt till dröjsmålsränta, skadestånd eller liknande från Avropsberättigad på grund av Avropsberättigads felaktiga tolkning.

7.4 Kontraktets handlingar och deras inbördes ordning

Kontraktet består av nedan angivna handlingar. Handlingarna kompletterar varandra om inte omständigheterna föranleder annat. Om handlingarna innehåller motstridiga uppgifter gäller de i följande ordning:

1. Skriftliga ändringar och tillägg till datadelningsavtal
2. Datadelningsavtal
3. Skriftliga ändringar och tillägg till Kontraktet med bilagor
4. Kontraktet med bilagor
5. Skriftliga ändringar och tillägg till Avropsförfrågan med bilagor
6. Avropsförfrågan med bilagor
7. Skriftliga ändringar och tillägg till Ramavtalsleverantörens Avropssvar med bilagor inklusive av Avropsberättigad godkända rättelser, kompletteringar och förtydliganden.
8. Ramavtalsleverantörens Avropssvar med bilagor.

Inga andra handlingar än de ovan nämnda ingår i Kontraktet. Parterna kan komma överens om att en ändring eller tillägg till Kontraktet får genomslag på den hierarkiska nivå där den berörda handlingen är placerad. Innehåller Ramavtalsleverantörens Avropssvar uppgifter som inte efterfrågats eller reservationer blir dessa endast giltiga om Parterna uttryckligen och skriftligen särskild överenskommer om detta. Exempel på uppgift som inte efterfrågats eller reservation kan vara Ramavtalsleverantörens egna avtalsvillkor eller liknande som innebär ytterligare åtaganden för Avropsberättigad.

7.5 Ramavtalsleverantörens ansvar för Upphandlingsföremålet

Ramavtalsleverantören ansvarar för att Upphandlingsföremålet:

1. uppfyller i Kontraktet och Ramavtalet ställda krav och villkor och i tillämpliga fall kan tas i bruk,
2. är lämplig för de ändamål för vilka Upphandlingsföremålet av denna typ normalt tillhandahålls, liksom för de ändamål som framgår av Kontraktet och motsvarar vad Avropsberättigad rimligen har rätt att förvänta sig med hänsyn tagen till Upphandlingsföremålets art och omfattning,
3. tillhandahålls med omsorg och på ett fackmannamässigt sätt enligt god sedvänja, etiska riktlinjer och övriga yrkesetiska regler som gäller för branschen,

4. fullgörs enligt tillämpliga lagar, förordningar och föreskrifter, och
5. tillhandahålls enligt Ramavtalsleverantörens policyer, processer och interna kvalitetskontrollåtgärder förutsatt att dessa inte strider mot andra villkor i Kontraktet.

7.6 Avropsberättigads ansvar för Upphandlingsföremålet

Om inte annat framgår av Kontraktet uttryckligen regleras Avropsberättigads ansvar uttömmande i dessa Allmänna villkor.

7.7 Ramavtalsleverantörens ansvar för personal

Ramavtalsleverantören ansvarar för personal som medverkar till att fullgöra Ramavtalsleverantörens del av Kontraktet. Personalen som fullgör Kontraktet ska ha avtalsenlig kompetens och erfarenhet. Om specifik kompetens eller erfarenhet inte avtalats ska personalen ha nödvändig kompetens och erfarenhet. Personal ska ha nödvändig kunskap om och förståelse för Kontraktets fullgörande.

7.8 Försäkring

Ramavtalsleverantören ska inneha sedvanlig ansvarsförsäkring med betryggande ansvarsbelopp med hänsyn till Kontraktet. För person- och sakskada ska ansvarsförsäkringen som minst uppgå till 10 miljoner SEK.

Ramavtalsleverantör ska även inneha en ansvarsförsäkring avseende ren förmögenhetsskada avseende sin verksamhet. Ansvarsförsäkringen för ren förmögenhetsskada ska vara anpassad till den bransch som Ramavtalsleverantören verkar inom. Försäkringsbeloppet ska vara betryggande med hänsyn till Kontraktet eller de branschavtal som normalt gäller för tillhandahållen tjänst om dessa är avtalade.

Försäkringen ska vara giltig under Kontraktstiden.

Ramavtalsleverantören ska på begäran visa upp bevis på giltig försäkring.

7.9 Priser och prisjustering

7.9.1 Priser

Om inte annat framgår av Kontraktet är priserna angivna i svenska kronor (SEK) exklusive mervärdesskatt. Priserna inkluderar skatter och avgifter som Ramavtalsleverantören enligt lag ska betala. Priserna inkluderar även ersättning för samtliga kostnader och utgifter för fullgörandet av i Kontraktet angivna åtaganden.

Om inte annat framgår av Kontraktet, har Ramavtalsleverantören inte rätt att debitera högre priser än vad som framgår av Ramavtalets bilaga Priser.

Ramavtalsleverantören ska omedelbart informera Avropsberättigad om del av Upphandlingsföremålet inte omfattas av det avtalade priset.

7.9.2 Prisjustering

Ramavtalets priser justeras i enlighet med kapitel *Ramavtalets Huvuddokument* avsnitt *Prisjustering*. Kammarkollegiet ansvarar för att prisjusteringen genomförs i enlighet med villkoren samt att bilaga Priser uppdateras i samband med prisjustering.

7.10 Tilläggsköp

Tilläggsköp - glasögonbågar

I de fall arbetstagare önskar köpa en annan båge än de bågmodeller som Ramavtalet omfattar ska arbetstagaren stå för den kostnaden. Ramavtalsleverantören ska informera arbetstagaren om denna kostnad i samband med val av båge.

Tilläggsköp - behandling av glas

I de fall arbetstagare önskar köpa behandling av glas som inte ingår i Ramavtalet, exempelvis blåljusfilter, ska kostnaden betalas direkt av arbetstagaren. Ramavtalsleverantören ska informera arbetstagaren om denna kostnad i samband med val av behandling.

Tilläggsköp - utökad synundersökning

I de fall arbetstagare önskar genomföra en utökad synundersökning ska arbetstagare stå för den eventuella extra kostnad som uppkommer. Kostnaden ska avse mellanskillnaden mellan pris för synundersökning i Ramavtalet och det pris som Ramavtalsleverantören erbjuder för den utökade synundersökningen. Ramavtalsleverantören ska informera arbetstagaren om denna kostnad innan en utökad synundersökning genomförs.

Särskilda anpassningar

I de fall arbetstagare har behov av andra brytningsindex inklusive glas eller slipningar, än vad som framgår av Ramavtalet, ska kostnadsförslag tas fram till ansvarig chef hos Avropsberättigad för godkännande. Med andra brytningsindex inklusive glas eller slipningar avses sådana brytningsindex eller slipningar som ej är prissatta i Ramavtalet. Kostnadsförslaget ska utgöras av det lägsta pris som Ramavtalsleverantören erbjuder för aktuell tjänst/vara enligt Ramavtalsleverantörens publika priser till övriga kunder.

7.11 E-handel

7.11.1 Generella villkor för e-handel

Villkoren baseras på [SFTI:s rekommendationer](#) för e-handel. SFTI är ett samverkansprojekt för att främja utvecklingen av en effektiv e-handel mellan offentlig sektor och leverantörer av varor och tjänster. Med SFTI menas SFTI eller offentligt styrd organisation som kan komma att ersätta SFTI:s roll i fråga om att rekommendera standardiserade meddelanden för e-handel.

Frågor om e-handel som direkt rör Ramavtalet ska alltid ställas till Kammarkollegiet. Frågor om e-handel som direkt rör ett specifikt Avrop ska ställas till berörd Avropsberättigad.

Avropsberättigad informerar Ramavtalsleverantören inför den första beställningen om e-handel ska tillämpas.

7.11.2 Ansvar – För format, kommunikationssätt och kostnader

De format och kommunikationssätt som Parterna använder för standardiserade meddelanden för e-handel framgår av detta avsnitt *E-handel* samt avsnitten *Fakturering* och *Fakturans innehåll*. Information i standardiserade meddelanden ska utformas och placeras enligt SFTI:s anvisningar. Parterna kan komma överens om annan standard, utformning eller placering av information. I de fall ett format eller kommunikationssätt som anges nedan upphör att rekommenderas har Avropsberättigad rätt att anvisa ett annat likvärdigt alternativ som SFTI rekommenderar.

[Peppol](#) är ett internationellt nätverk för elektroniska inköp. Ramavtalsleverantören ska på begäran skicka av SFTI rekommenderade Peppolmeddelanden via Peppolnätverket. När Ramavtalsleverantören tar emot av SFTI rekommenderade Peppolmeddelanden ska den vara registrerad i Peppols registerfunktion Service Metadata Publisher (SMP) för att kunna ta emot den aktuella meddelandetyper. Meddelanden som skickas via Peppolnätverket måste följa formatets regler och versionsuppdateringar.

Ramavtalsleverantören står för sina kostnader för utveckling, användning och underhåll av lämpligt systemstöd för de standardiserade meddelanden och kommunikationssätt som refereras till i detta kapitel, avsnitt *E-handel* samt i avsnitten *Fakturering* och *Fakturans innehåll*.

7.11.3 Order och ordersvar

Ramavtalsleverantören ska senast vid Ramavtalets ikraftträdande kunna ta emot order samt skapa och skicka ordersvar enligt minst ett (1) av följande alternativ:

1. Peppol BIS Ordering (order och ordersvar)
2. E-post

Avropsberättigad har rätt att, som ytterligare alternativ, tillhandahålla en leverantörsportal för manuell mottagning av order och registrering av ordersvar.

En leverantörsportal är i detta sammanhang ett webbgränssnitt som Avropsberättigad tillhandahåller sina leverantörer, där leverantörerna kan föra in eller ladda upp elektroniska kataloger, ta emot elektroniska order samt skicka ordersvar och elektroniska fakturor.

Ramavtalsleverantören ska vid behov under maximalt två (2) timmar stödja Avropsberättigads arbete med att utforma beställningsformulär i e-handelssystemet så att formuläret blir ändamålsenligt.

7.11.4 Pappersrekvisition

Ramavtalsleverantören ska kunna ta emot manuella ordrar i form av pappersrekvisition. Vid detta orderförfarande lämnar arbetstagaren hos Avropsberättigad en ifylld pappersrekvisition till optikbutiken i samband med synundersökningen.

7.12 Fakturering och betalning

7.12.1 Fakturering

Ramavtalsleverantören ska skapa och skicka elektronisk faktura (e-faktura) enligt Peppol BIS Billing. Endast uppgifter i fakturan som ingår i standarden kommer att beaktas. Eventuella stödande handlingar, exempelvis underlag för utlägg och/eller vidarefaktureringar, ska bifogas i PDF-format, om inte Avropsberättigad meddelar annat. Ramavtalsleverantörens fakturabild i PDF-format får däremot inte bifogas och kommer inte att beaktas. Som ett komplement har Avropsberättigad rätt att som ytterligare alternativ tillhandahålla en leverantörsportal för manuell registrering av faktura. Av sekretesskäl har dock Avropsberättigad rätt att begära att Ramavtalsleverantören ska skicka pappersfaktura.

Om inte annat framgår av Kontraktet ska fakturering för Upphandlingsföremålet ske efter avslutat uppdrag eller leverans. Om inte annat framgår av Kontraktet har Ramavtalsleverantören rätt att månadsvis i efterskott fakturera för tillhandahållande av Upphandlingsföremålet.

Om inte annat framgår av Ramavtalet eller Kontraktet har Ramavtalsleverantören inte rätt att anlita Underleverantör för factoring eller fakturahantering vid fakturering enligt Kontraktet utan Avropsberättigads godkännande. Fakturan ska skickas till den fakturaadress som framgår av Kontraktet.

Ramavtalsleverantören ska vara godkänd för F-skatt eller motsvarande.

Faktureringsavgift eller liknande accepteras inte. Påminnelseavgift betalas endast om det framgår av lag.

För de Avropsberättigade vars personal har som krav att följa Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS) avseende regler för sjöfart ska Ramavtalsleverantören, om Avropsberättigad så önskar, bifoga en specifikation som ska medfölja fakturan, där arbetstagarens egna tilläggsval (såsom kostnader för glasögonbågar utöver standardsortiment, extra ytbehandlingar samt fotokromiska glas) redovisas.

7.12.2 Fakturans innehåll

En faktura ska minst innehålla följande uppgifter:

1. Fakturadatum och fakturanummer
2. Ramavtalsleverantörens och Avropsberättigads namn och adress
3. Avropsberättigads ordernummer och/eller beställarreferens enligt Avropsberättigads anvisningar
4. Ramavtalets namn och diarienummer
5. Ramavtalsleverantörens registreringsnummer för mervärdesskatt, VAT-nummer
6. Omfattning och detaljerad specifikation över levererade Upphandlingsföremål
7. Detaljerad specifikation över kostnader i SEK exklusive mervärdesskatt per levererat Upphandlingsföremål
8. Datum då Upphandlingsföremålet fullgjorts (omsatts)
9. Förfalldatum

Avropsberättigad har rätt att bestrida fakturor som är felaktiga, exempelvis med anledning av att specifikation saknas, och kräva rättelse av Ramavtalsleverantören.

7.12.3 Betalning

Betalning sker senast 30 kalenderdagar efter mottagen korrekt faktura.

Om Avropsberättigad helt eller till någon del inte anser sig vara betalningsskyldig, har Avropsberättigad rätt att hålla inne det omstridda beloppet. Om Parterna är överens om viss del eller vissa delar av det fakturerade beloppet ska Avropsberättigad betala det beloppet. Avropsberättigad har dock rätt att hålla inne betalning till den del Avropsberättigad har motkrav avseende vite, prisavdrag, skadestånd eller liknande från Ramavtalsleverantören enligt Kontraktet.

Avropsberättigads betalning av faktura befriar inte Ramavtalsleverantören från ansvar för Fel enligt detta kapitel, avsnitt *Ansvar vid Fel* eller annat avtalsbrott.

Ramavtalsleverantörens rätt till betalning för Upphandlingsföremålet förfaller om Ramavtalsleverantören inte fakturerat för Upphandlingsföremålet i fråga senast sex (6) månader efter att Ramavtalsleverantören haft rätt att fakturera enligt ovan.

7.12.4 Dröjsmålsränta

Vid försenad betalning har Ramavtalsleverantören rätt att begära dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) på fakturerat ostridigt belopp. Ränta regleras på begäran av Ramavtalsleverantören på nästkommande faktura. Avropsberättigad har på motsvarande sätt rätt till dröjsmålsränta om Ramavtalsleverantören är försenad att betala viten, prisavdrag, skadestånd eller liknande.

7.13 Informationssäkerhet och GDPR

7.13.1 Behandling av personuppgifter

Om Ramavtalsleverantörens tillhandahållande av Upphandlingsföremål innefattar behandling av personuppgifter ska behandlingen följa Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (dataskyddsförordningen) med tillhörande genomförandeförfattningar. Det innebär bland annat en skyldighet för Ramavtalsleverantören att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas inom ramen för Kontraktet.

Ramavtalsleverantören ska på begäran av Avropsberättigad ingå de avtal som krävs för att uppfylla dataskyddsförordningen.

Ramavtalsleverantören ska säkerställa att anlitad Underleverantör som behandlar personuppgifter ingår de avtal med Avropsberättigad som krävs enligt dataskyddsförordningen.

7.13.2 Behandling av information i journalföringssystem

Ramavtalsleverantören ska försäkra sig om att IT-system som används för journalföring lever upp till krav enligt dataskyddsförordningen och gällande lagar om cybersäkerhet.

Ramavtalsleverantören ska på begäran av Avropsberättigad kunna visa på vilka åtgärder som Ramavtalsleverantören eller anlitad Underleverantör har vidtagit för att säkerställa att personuppgifter i IT-system som används för journalföring behandlas inom EU/EES eller inom tredje land med adekvat skyddsnivå enligt beslut av Europeiska kommissionen.

7.13.3 Tillgång till information vid upphörande av molntjänst

För det fall Upphandlingsföremålet innefattar behandling av Avropsberättigads information i en molntjänst garanterar Ramavtalsleverantören i händelse av molntjänstens upphörande, oaktat orsak därtill, att

- a. under en övergångsperiod om minst sex (6) månader, eller en annan period som Avropsberättigad anger, hjälpa Avropsberättigad med överföringen av molntjänsten till en annan leverantör eller tillbaka till Avropsberättigad enligt Avropsberättigads instruktioner. Säkerhetsåtgärder ska vidtas för att säkerställa att dataintegritet och konfidentialitet upprätthålls under övergångsperioden.
- b. på Avropsberättigads begäran, fortsätta att tillhandahålla molntjänsten enligt Kontraktet och avtalade priser för nyttjande av Upphandlingsföremål under den tid som överföringen pågår.
- c. överlämna och/eller radera Avropsberättigads information och alla kopior från Ramavtalsleverantören och dess Underleverantörers system, utan dröjsmål, enligt Avropsberättigads instruktion. Eventuell radering ska vara förenligt med eventuella lagstadgade krav.

Om inte annat anges i Kontrakt ska Avropsberättigads information överföras i ett

standardformat för strukturerad data som är läsbart och möjligt att använda i andra sammanhang. Loggfiler, revisionsdata, accessdata och liknande metadata ska tillhandahållas i ett format som säkerställer dess användbarhet för Avropsberättigad utan hinder.

Avropsberättigad ska ha rätt att kontrollverifiera att all information har överförts korrekt och att alla kopior har raderats. Eventuella kostnader förknippade med överföringsprocessen ska bäras av Ramavtalsleverantören, såvida inte annat framgår av Kontrakt.

Under övergångsperioden ska regelbunden kommunikation ske mellan parterna för att säkerställa en smidig övergång. Specifika kontaktpunkter ska utses för detta ändamål.

7.14 Sekretess och konfidentiell information

Om inte annat framgår av Kontraktet gäller följande för uppgifter och information som kommit Ramavtalsleverantören till del under fullgörandet av Kontraktet.

Ramavtalsleverantören får endast använda, t.ex. lagra, bearbeta eller ge tillgång till, Avropsberättigads uppgift eller information i den utsträckning och under den tid det är nödvändigt för att fullgöra Kontraktet.

Ramavtalsleverantören är skyldig att följa gällande rätt vad gäller sekretess, bland annat tillämpliga delar av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Ramavtalsleverantören är vidare skyldig att följa den konfidentialitet som är bruklig inom branschen och får inte röja eller på något sätt utnyttja information som kan betraktas som konfidentiell information. Med konfidentiell information avses information av teknisk, kommersiell eller annan art som till sin natur skäligen bör vara hemlig eller av Avropsberättigad angetts vara hemlig.

Ramavtalsleverantören åtar sig att inte utan Avropsberättigads skriftliga godkännande ge tredje part tillgång till uppgift som enligt lag kan bli föremål för sekretessbeläggande eller konfidentiell information.

Ramavtalsleverantören ska vidta lämpliga organisatoriska och tekniska åtgärder för att iaktta sina skyldigheter enligt detta avsnitt.

Ramavtalsleverantören ansvarar för att samtlig personal som medverkar till att fullgöra Kontraktet är informerade om och är bundna av de åtaganden avseende sekretess och konfidentiell information som framgår av detta avsnitt och Kontraktet.

Ramavtalsleverantören ska ha behörighetskontrollsystem som reglerar och begränsar personals tekniska tillgång till Avropsberättigads uppgift och information. Personal ska endast ha tillgång till Avropsberättigads uppgift och information om det är nödvändigt för att kunna fullgöra Kontraktet.

Ramavtalsleverantören kan begära att information som tillhandahålls av Ramavtalsleverantören ska anses vara en uppgift som enligt lag kan bli föremål för sekretessbeläggande eller vara konfidentiell. Eftersom Avropsberättigad i regel är ett offentligt organ som är skyldig att följa bestämmelser om handlingars offentlighet och sekretess kan Avropsberättigad inte i alla lägen tillmötesgå Ramavtalsleverantörens begäran avseende sekretess eller konfidentialitet. Vid en begäran om utlämnande av allmän handling kommer en sedvanlig sekretessbedömning att ske. Om Avropsberättigad inte är skyldig att följa bestämmelser om handlingars offentlighet och sekretess gäller samma åtaganden för Avropsberättigad som för Ramavtalsleverantören enligt detta avsnitt.

Om inte annat framgår av Kontraktet gäller förbud mot röjande av konfidentiell information under Kontraktstiden samt under fem (5) år efter att Kontraktet har upphört. När det gäller uppgifter som enligt lag kan bli föremål för sekretessbeläggande gäller sekretessen under den tid som anges i lagen.

7.15 Samverkan

7.15.1 Lojalitets- och informationsplikt

Parterna ska på ett lojalt sätt utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter enligt Kontraktet. Det innebär bland annat att Parterna kontinuerligt ska informera varandra om händelser eller andra sakförhållanden som kan komma att påverka den andra Parten eller fullgörandet av Kontraktet. Vidare innebär det att Parterna ska samverka i den utsträckning som skäligen krävs för att Ramavtalsleverantören ska kunna fullgöra sina åtaganden enligt Kontraktet med tillbörlig omsorg.

Ramavtalsleverantören ska under Kontraktstiden inte vara beroende av eller ha ekonomiska eller andra intressen som kan påverka Ramavtalsleverantörens objektivitet i förhållande till Avropsberättigad. Ramavtalsleverantören ska, om denne misstänker att tillhandahållandet av Upphandlingsföremålet kan komma att stå i konflikt med annat intresse, genast informera Avropsberättigad om detta och avvakta instruktioner från Avropsberättigad.

Ramavtalsleverantören ska omedelbart meddela Avropsberättigad vid misstanke om att en händelse hänförlig till Ramavtalsleverantören eller Upphandlingsföremålet riskerar att misskreditera eller minska allmänhetens förtroende för Avropsberättigad. Ramavtalsleverantören ska skyndsamt tillhandahålla all tillgänglig information och handlingar gällande händelsen och aktivt delta i uppföljning och kommunikation. Om händelsen riskerar att orsaka Avropsberättigad skada, ska Ramavtalsleverantören vidta nödvändiga åtgärder för att minimera skadan.

7.15.1.1 Upplýsingar med avseende särskilt på EU-sanktioner

Ramavtalsleverantören ska omedelbart upplysa Avropsberättigad om det finns anledning att misstänka att förhållandena i kapitel *Uteslutning och kvalificering av anbudsgivare* avsnitt *Uteslutning med anledning av EU-sanktioner* i upphandlingsdokumenten ändras, inkluderat om nya sanktioner beslutas av EU som direkt eller indirekt omfattar Ramavtalsleverantören eller Parternas avtalsförhållande.

Detta innebär att Ramavtalsleverantören:

- omedelbart ska upplysa Avropsberättigad om Ramavtalsleverantörens rättsliga status, ägarförhållanden eller representation innebär, eller förändras på ett sådant sätt, att den omfattas av sanktionerna.
- omedelbart ska upplysa Avropsberättigad om det finns anledning att misstänka att förhållandena är sådana att en Underleverantör eller ett åberopat företag omfattas av sanktionerna.

Ramavtalsleverantören ska fullt ut samarbeta i frågor som rör efterlevnaden av sanktionerna och tillhandahålla de uppgifter som är nödvändiga i detta avseende.

7.15.2 Marknadsföring av Kontraktet

Ramavtalsleverantören och dennes Underleverantör har inte rätt att hänvisa till

Avropsberättigad i marknadsföring utan Avropsberättigads godkännande. Avropsberättigads logotyp eller liknande får endast användas enligt instruktioner från Avropsberättigad.

7.16 Underleverantör

Ramavtalsleverantören har rätt att anlita Underleverantör enligt vad som anges i Ramavtalet och Kontraktet.

Ramavtalsleverantören ska säkerställa att anlita Underleverantör uppfyller krav och villkor i Ramavtalet och Kontraktet avseende de delar av Upphandlingsföremålet som Underleverantören ska utföra.

Ramavtalsleverantören ska på begäran tillhandahålla information om sina Underleverantörer. Exempel på uppgifter är namn, vilka delar, i vilken utsträckning och under vilken tidsperiod Underleverantören medverkar till att fullgöra Kontraktet.

Om en Underleverantör bryter mot krav eller villkor som anges i Ramavtalet eller Kontraktet har Avropsberättigad rätt att med omedelbar verkan bestämma att Underleverantören inte längre får anlitas för fullgörande av Kontraktet.

Ramavtalsleverantören ansvarar för sina Underleverantörer såsom för egen del.

7.17 Tillgänglighet och service

Optikbutiker ska minst vara öppna varje helgfri arbetsdag kl. 10-17.

Personal i optikbutik ska i kommunikation med arbetstagare kunna kommunicera på svenska språket i både tal och skrift.

Personal i optikbutik ska ha god kännedom om vad Ramavtalet omfattar så att de kan vara behjälpliga vid frågor och köp.

7.18 Leverans - hämtning av glasögon

Ramavtalsleverantören ska leverera bildskärmsglasögon inom tio (10) Arbetsdagar och skyddsglasögon och reservglasögon till sjögående personal inom femton (15) Arbetsdagar efter att synundersökning genomförts och beställning av glasögon gjorts, om inget annat har överenskommits.

Om Ramavtalsleverantören tillhandahåller skytteglasögon och glas till insatsbågar ska dessa levereras inom femton (15) Arbetsdagar efter att synundersökning genomförts och beställning av glasögon gjorts, om inget annat har överenskommits.

Ramavtalsleverantören ska, om inget annat överenskommits, meddela arbetstagare per telefon, e-post eller SMS att glasögonen är klara.

I samband med att de färdiga glasögonen levereras till arbetstagare ska personal i optikbutiken tillse att glasögonen justeras så att de passar personen som ska bära dem. Därtill ska personal i optikbutiken informera om handhavande och skötsel av glasögonen samt den garanti som gäller för glasögonen.

Ramavtalsleverantören ska tillse att glasögon är förpackade på ett sådant sätt att glasögonens kvalitet och egenskaper bibehålls och inte skadas. Samtliga glasögon ska levereras med hårt fodral och putsduk, vilka ingår i avtalade priser.

Personal i optikbutik ska vid behov efterjustera glasögonbågar samt byta skalmtoppar och sadlar på de glasögonbågar där detta är möjligt. Detta ska vara kostnadsfritt.

Ramavtalsleverantören bär alla risker och kostnader förenade med leveransen till och med att Upphandlingsföremålet har ställts till arbetstagarens förfogande.

7.19 Garanti

Erbjudna glasögon ska omfattas av minst ett (1) års produktgaranti räknat från leveransdatumet.

Om arbetstagare inte är nöjd med glaset eller styrkan på glasögonen har denne rätt att, inom tre (3) månader från leveransdatumet, kostnadsfritt byta glas eller styrka (s.k. nöjd-kund-garanti). Nöjd-kund-garanti omfattar inte glasögonbågar.

Utbytet ska vara kostnadsfritt såvida inte arbetstagaren har behov av annat brytningsindex (inklusive glas) eller slipning, än vad Ramavtalet omfattar och som innebär en högre kostnad. Vid en sådan situation ska Ramavtalsleverantören ta fram ett kostnadsförslag till ansvarig chef hos Avropsberättigad för godkännande. Kostnadsförslaget ska avse mellanskillnaden mellan priset på det ursprungliga glaset och det lägsta priset som Ramavtalsleverantören erbjuder för det dyrare glaset enligt Ramavtalsleverantörens publika priser till övriga kunder.

7.20 Redovisning av statistik

Om inte annat framgår av Kontraktet ska Ramavtalsleverantören redovisa statistik till Avropsberättigad enligt nedan.

Ramavtalsleverantören ska tillhandahålla statistik i svenska kronor (SEK) exklusive mervärdesskatt och andra skatter och avgifter som Avropsberättigad enligt lag ska betala för.

Ramavtalsleverantörens skyldighet att redovisa statistik till Avropsberättigad är begränsad till att omfatta den statistik som Ramavtalsleverantören ska redovisa till Kammarkollegiet enligt kapitel *Ramavtalets huvuddokument* avsnitt *Redovisning av statistik*.

Ramavtalsleverantören ska på begäran, till självkostnadspris, tillhandahålla ytterligare statistik avseende Kontraktet om Avropsberättigad begär det.

Statistiken ska, på Avropsberättigads begäran, redovisas minst en (1) gång per år.

Redovisning av statistik ska ske enligt Avropsberättigads instruktioner. Ramavtalsleverantören ska vara behjälplig med att tolka redovisad statistik.

7.21 Återlämning av glasögon

Ramavtalsleverantören ska kunna ta emot gamla glasögon som arbetstagare inte längre har behov av. De återlämnade glasögonen ska återbrukas eller återvinnas i hållbarhetssyfte.

7.22 Uppföljning

Avropsberättigad har rätt att kontrollera att Ramavtalsleverantören uppfyller alla krav och villkor som framgår av Kontraktet. Det innebär bland annat att Avropsberättigad har rätt att

kontrollera att Ramavtalsleverantören uppfyller krav, tilldelningskriterier och villkor som Ramavtalsleverantören uppfyllde vid anbudsutvärderingen och att Ramavtalsleverantören fullgör sina åtaganden. Vid uppföljning har Avropsberättigad rätt att anlita en tredje part för genomförandet. Den tredje parten ska inte vara en konkurrent till Ramavtalsleverantören. Avisering om uppföljning ska normalt göras senast två (2) veckor före uppföljningens genomförande.

Ramavtalsleverantören ska på begäran tillhandahålla, för egen del samt för Underleverantörer, uppgifter och handlingar som Avropsberättigad skäligen behöver för att genomföra uppföljning i den utsträckning som krävs och som inte står i strid med gällande rätt eller tillämpliga börsregler.

Vid uppföljning svarar respektive Part för sina egna kostnader. Om uppföljningen däremot visar att Ramavtalsleverantören gjort sig skyldig till vitesgrundande avtalsbrott står Ramavtalsleverantören för Avropsberättigads kostnader för uppföljningen. Ramavtalsleverantörens (och Underleverantörens) skyldighet att svara för sina egna kostnader för uppföljning ska dock normalt vara begränsad till högst en (1) gång per år.

7.23 Avtalsbrott och påföljder

Avtalsbrott föreligger om Part inte uppfyller sina åtaganden enligt Kontraktet. En Part som vill göra gällande påföljder på grund av avtalsbrott ska meddela den avtalsbrytande Parten om avtalsbrottet inom skälig tid från det att den upptäckt eller borde ha upptäckt avtalsbrottet (reklamation).

Part kan göra gällande en eller flera påföljder.

7.23.1 Rättelse vid avtalsbrott

Om inte Parterna kommer överens om annat eller om inte annat framgår av Kontraktet ska avtalsbrott rättas skyndsamt.

7.23.2 Ansvar vid Försening

7.23.2.1 Vad som avses med Försening

Med Försening avses att

1. Upphandlingsföremålet inte levererats inom avtalade tidsramar, såsom avtalad leveransdag av Upphandlingsföremålet,
2. Upphandlingsföremålet, om någon tid enligt punkten 1 inte har avtalats, inte levererats inom den tid som är skälig med hänsyn till vad som är normalt för Upphandlingsföremål av samma art och omfattning,
3. Leverans inte omfattar avtalad kvantitet av Upphandlingsföremålet, eller
4. det är uppenbart att avtalsenlig leverans av Upphandlingsföremålet inte föreligger och avvikelserna är av betydelse för Avropsberättigad.

Ramavtalsleverantören ansvarar inte för Försening om Ramavtalsleverantören kan visa att Förseningen beror på förhållanden som Avropsberättigad ansvarar för. Ramavtalsleverantören har i sådant fall rätt till nödvändig förlängning av leveranstiden samt ersättning för skäliga, styrkta och direkta merkostnader.

7.23.2.2 Meddelandeskyldighet vid misstanke om Försening

Ramavtalsleverantören ska utan dröjsmål skriftligen informera Avropsberättigad om Ramavtalsleverantören känner till eller borde ha känt till att Försening föreligger eller kan komma att föreligga. Ramavtalsleverantören ska ange anledningen till Förseningen samt, om möjligt, ange en ny tidpunkt då utförandet av Upphandlingsföremålet beräknas kunna ske. Ramavtalsleverantören ska vidta alla skäligen åtgärder för att motverka och begränsa Försening.

Avropsberättigad ska utan dröjsmål skriftligen meddela Ramavtalsleverantören om Avropsberättigad misstänker att förhållanden som Avropsberättigad ansvarar för kommer att leda till Försening.

7.23.3 Ansvar vid Fel

7.23.3.1 Vad som avses med Fel

Med Fel avses att Upphandlingsföremålet avviker från kraven eller villkoren i Kontraktet eller Ramavtalet.

Fel föreligger inte om Ramavtalsleverantören kan visa att Felet beror på förhållanden som beror på arbetstagaren. Detta under förutsättning att Ramavtalsleverantören inte skäligen kunde ha undvikit följderna.

7.23.3.2 Reklamation och avhjälpande av Fel

Avropsberättigad får göra gällande ett Fel om Ramavtalsleverantören skriftligen meddelas inom skäligen tid från det att Felet upptäckts eller borde ha upptäckts (reklamation). Reklamation som lämnas inom 30 Arbetsdagar efter det att Avropsberättigad upptäckt Felet eller borde ha upptäckt Felet anses ha lämnats inom skäligen tid.

Efter det att Ramavtalsleverantören tagit emot reklamation från Avropsberättigad ska Ramavtalsleverantören avhjälpa Felet. Ramavtalsleverantören står för samtliga risker och kostnader i samband med avhjälpande av Fel, exempelvis eventuella transporter.

Ramavtalsleverantören ska avhjälpa Felet skyndsamt. Om Ramavtalsleverantören inte kan avhjälpa Felet skyndsamt kan Ramavtalsleverantören begära att Avropsberättigad skriftligen ger en skäligen tid för avhjälpande. 15 Arbetsdagar anses alltid vara skäligen tid.

Om avhjälpande inte sker inom skäligen tid har Avropsberättigad rätt att avhjälpa Felet på Ramavtalsleverantörens bekostnad och begära prisavdrag enligt detta kapitel, avsnitt *Prisavdrag vid Fel* eller säga upp Kontraktet enligt detta kapitel, avsnitt *Avropsberättigads uppsägningsrätt* punkten 1.

Ramavtalsleverantören har inte rätt att avhjälpa Felet om det med hänsyn till omständigheterna inte skäligen kan krävas att Avropsberättigad ska avvakta avhjälpande från Ramavtalsleverantörens sida. Då har Avropsberättigad rätt att avhjälpa Felet på Ramavtalsleverantörens bekostnad och begära prisavdrag enligt detta kapitel, avsnitt *Prisavdrag vid Fel* eller säga upp Kontraktet enligt detta kapitel, avsnitt *Avropsberättigads uppsägningsrätt* punkten 1.

Avropsberättigads godkännande av Ramavtalsleverantörens förslag, åtgärder eller handlingar befriar inte Ramavtalsleverantören från ansvar för Fel.

7.23.3.3 Prisavdrag vid Fel

Om Avropsberättigad inte säger upp hela Kontraktet till följd av Fel har Avropsberättigad

rätt till prisavdrag. Rätt till prisavdrag föreligger i de fall avhjälpande av Felet inte är möjlig eller inte kan förväntas försätta Avropsberättigad i samma situation som om Felet inte förelegat. Prisavdraget ska utgöra skillnaden i värde mellan avtalsenlig och avtalsstridig prestation vid tiden för prestationen. Om Ramavtalsleverantören inte avhjälpes Felet inom skälig tid, har Avropsberättigad även rätt till vite enligt detta kapitel, avsnitt *Löpande vite*.

7.23.3.4 Fel som utgör väsentligt avtalsbrott

Utgör Felet ett väsentligt avtalsbrott har Avropsberättigad rätt att skriftligen säga upp Kontraktet enligt detta kapitel, avsnitt *Avropsberättigads uppsägningsrätt* punkten 1.

7.23.4 Ramavtalsleverantörens vitesgrundande avtalsbrott

Ramavtalsleverantören ska betala löpande vite eller engångsvite enligt avsnitten nedan.

Avropsberättigad har rätt till vite om Ramavtalsleverantören skriftligen meddelas inom skälig tid från det att det vitesgrundande avtalsbrottet upptäckts eller borde ha upptäckts (reklamation). Reklamation som lämnas inom 90 Arbetsdagar efter det att avtalsbrottet upptäckts eller borde ha upptäckts anses ha lämnats inom skälig tid.

Vitesbeloppet ska betalas även om avtalsbrottet inte har orsakat någon skada. Vitet påverkar inte Avropsberättigads rätt till övriga påföljder.

7.23.4.1 Löpande vite

Om inte annat framgår av Kontraktet gäller följande.

Ramavtalsleverantören ska betala löpande vite enligt punkterna nedan.

1. Ramavtalsleverantören ska betala löpande vite vid Försening av Upphandlingsföremål med fem (5) procent av avtalat pris.

Det löpande vitet vid Försening utgår per påbörjad Arbetsdag. Den sammanlagda ersättningsskyldigheten i form av vite vid Försening ska inte överstiga 25 procent av försäljning på Kontraktet. Om maximalt vite uppnåtts, eller Förseningen annars är av väsentlig betydelse för Avropsberättigad, utgör det ett väsentligt avtalsbrott vilket innebär att Avropsberättigad har rätt att säga upp Kontraktet enligt detta kapitel, avsnitt *Avropsberättigads uppsägningsrätt* punkten 1. Vite beräknas på den del som är Försenad. Om Upphandlingsföremålet inte kan tas i bruk på grund av Försenad del utgår vite på hela leveransen.

2. Ramavtalsleverantören ska betala löpande vite om Ramavtalsleverantören inte avhjälpes ett avtalsbrott inom skälig tid, dock längst inom 20 Arbetsdagar, från Avropsberättigads skriftliga meddelande om avtalsbrottet. Det löpande vitet utgår med 10 000 SEK.
3. Ramavtalsleverantören ska betala löpande vite om Ramavtalsleverantören gör sig skyldig till avtalsbrott enligt något av avsnitten angivna i punkterna nedan. Det löpande vitets storlek för respektive avtalsbrott anges inom parentes.
  - a. Avsnitt *Ramavtalsleverantörens ansvar för Upphandlingsföremålet* (10 000 SEK),
  - b. Avsnitt *Ramavtalsleverantörens ansvar för personal* (10 000 SEK),
  - c. Avsnitt *Försäkring* (10 000 SEK),
  - d. Avsnitt *Priser och prisjustering* (10 000 SEK),

- e. Avsnitt *E-handel* (10 000 SEK),
- f. Avsnitt *Fakturering och betalning* (10 000 SEK),
- g. Avsnitt *Lojalitets- och informationsplikt* (10 000 SEK)
- h. Avsnitt *Upplysningar med avseende särskilt på EU-sanktioner* (10 000 SEK)
- i. Avsnitt *Marknadstöring av Kontraktet* (5 000 SEK)
- j. Avsnitt *Underleverantör* (10 000 SEK)
- k. Avsnitt *Upptöljning* (25 000 SEK)

Det löpande vitet för punkterna 2–3 ska betalas ut per påbörjad vecka som avtalsbrottet kvarstår. Om avtalsbrottet enligt punkterna 2–3 inte åtgärdas inom *fyra (4) veckor* eller inte kan åtgärdas uppgår vitet till ett maximalt belopp motsvarande *fyra (4) veckor*.

7.23.4.2 Engångsvite

Om inte annat framgår av Kontraktet gäller följande.

Ramavtalsleverantören ska betala engångsvite om Ramavtalsleverantören

1. gjort sig skyldig till avtalsbrott vid minst tre (3) tillfällen under en period av tolv (12) månader, oaktat om avtalsbrottet rättats eller inte,
2. varit skyldig att betala maximalt belopp för löpande vite vid minst tre (3) tillfällen under en period av tolv (12) månader, eller
3. på ett systematiskt sätt brutit mot Kontraktet.

Engångsvitet beräknas på fem (5) procent av Ramavtalsleverantörens försäljning genom Kontraktet de fyra (4) senaste kvartalen. Har fyra (4) kvartal inte löpt ska perioden som Kontraktet har varit i kraft räknas upp till motsvarande fyra (4) kvartal. Oavsett beräkningssätt är engångsvitet lägst 5 000 SEK och högst 20 000 SEK.

Avropsberättigad kan bestämma att ytterligare engångsvite ska betalas om ett nytt vitesgrundande avtalsbrott inträffar fem (5) arbetsdagar efter det att tidigare engångsvite utgått.

7.23.4.3 Begränsning av viten

Ramavtalsleverantörens sammanlagda viten, det vill säga både löpande och engångsviten, kan högst uppgå till 25 procent av Ramavtalsleverantörens totala försäljning genom Kontraktet fram till tidpunkten för det senaste vitesgrundande avtalsbrottet.

7.23.5 Skadestånd

Part har rätt till skadestånd till följd av motpartens avtalsbrott. Eventuella prisavdrag och viten hänförliga till avtalsbrottet ska avräknas från skadeståndet.

Avropsberättigads uttryckliga eller underförstådda godkännande av Upphandlingsföremålet eller avstående från att göra gällande en viss påföljd befriar inte Ramavtalsleverantören från skadeståndsskyldighet.

Parts skadeståndsansvar är begränsat till direkt skada, och omfattar alltså inte utebliven vinst, utebliven besparing eller annan indirekt skada. Parts skadeståndsansvar per avtalsbrott är begränsat till 10 miljoner SEK.

Ansvarsbegränsningarna gäller inte vid Parts uppsåt eller grov oaktsamhet. Ansvarsbegränsningarna gäller inte heller för Parts ersättningsskyldighet till följd av krav från tredje part avseende intrång i immateriella rättigheter. För Ramavtalsleverantören

gäller inte heller ansvarsbegränsningarna vid avtalsbrott enligt detta kapitel, avsnitten *Sekretess och konfidentiell information* och *Behandling av personuppgifter*.

7.23.6 Ursäktligt avtalsbrott (force majeure)

Om Part förhindras att fullgöra sina skyldigheter enligt Kontraktet av omständighet utanför Partens kontroll som denne inte skäligen kunde förväntas ha räknat med eller tagit i beaktande vid Kontraktets tecknande och vars följder Parten inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit är avtalsbrottet ursäktligt (så kallad force majeure). Med ursäktligt avtalsbrott avses exempelvis men inte uteslutande krig, naturkatastrofer, pandemi, epidemi, beslag, uppror, upplopp och brand. Avtalsbrottet är ursäktligt under så lång tid som är rimlig med hänsyn till hindrets konsekvenser för Partens möjligheter att fullgöra sitt åtagande enligt Kontraktet. Om Kontraktets fullgörande till väsentlig del förhindras under längre tid än 90 kalenderdagar på grund av sådan angiven omständighet, har motparten rätt att säga upp Kontraktet utan ersättningskyldighet.

För att Part ska ha rätt att göra gällande ursäktligt avtalsbrott ska Part, när denne får kännedom eller borde ha fått kännedom om sådan omständighet, omedelbart skriftligen meddela motparten om hindret och hur det påverkar möjligheten att fullgöra åtagandet enligt Kontraktet.

7.23.7 Avropsberättigads uppsägningsrätt

Avropsberättigad har rätt att säga upp hela eller delar av Kontraktet om:

1. Ramavtalsleverantören gör sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott,
2. Ramavtalsleverantören vid minst tre (3) tillfällen under en period av tolv (12) månader ska betala vite enligt detta kapitel, avsnitt *Löpande vite*,
3. det framkommer att Ramavtalsleverantören lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att lämna begärda uppgifter i Avropssvaret eller på annat sätt i samband med Avropet och dessa uppgifter har varit av väsentlig betydelse vid bedömningen när Ramavtalsleverantören tilldelades Kontraktet,
4. Ramavtalsleverantören inte uppfyller de krav eller villkor som ställts i Ramavtalet, Avropsförfrågan eller de tilldelningskriterier som Ramavtalsleverantören uppfyllde vid anbudsutvärderingen och denna brist har varit av väsentlig betydelse vid bedömningen när Ramavtalsleverantören tilldelades Kontraktet,
5. det framkommer att Ramavtalsleverantören lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att lämna begärda uppgifter i samband med den upphandling som föregått tecknandet av Ramavtalet utan att Kammarkollegiet sagt upp Ramavtalet,
6. Kammarkollegiet har sagt upp Ramavtalet till följd av att Ramavtalsleverantören gjort sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott enligt Ramavtalet,
7. Ramavtalsleverantören i övrigt agerar på ett sådant sätt att det, hänförligt till relevanta delar av Kontraktets fullgörande, ur allmänhetens synvinkel, skulle vara stötande för Avropsberättigad att fullfölja Kontraktet,
8. Ramavtalsleverantören befinner sig i någon av de situationer som framgår av 13 kap. 1–3 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU),
9. Domstol finner att Ramavtalet eller Kontraktet har varit föremål för en ändring som inte är tillåten enligt 17 kap. 9–14 §§ LOU,
10. Avropsberättigads behov av Upphandlingsföremålet väsentligen ändras på grund av organisatoriska förändringar som initierats av annan än Avropsberättigads ledning, eller
11. Europeiska unionens domstol finner att Sverige allvarligt åsidosatt sina skyldigheter enligt fördraget avseende Europeiska unionen, EUF-fördraget eller LOU-direktivet enligt 17 kap. 17 § punkten 3 LOU.

Uppsägning ska ske skriftligen. Avropsberättigad avgör om uppsägning sker med omedelbar verkan eller vid en senare tidpunkt. Om uppsägning sker vid en senare tidpunkt ska tidpunkten vara skälig med hänsyn till Avropsberättigads behov av avvecklings- och etableringsåtgärder. Avropsberättigad avgör om det förtida upphörandet ska innebära återgång av Avropsberättigads respektive Ramavtalsleverantörens prestationer med avräkning för den nytta Avropsberättigad haft av Upphandlingsföremålet, eller om det förtida upphörandet endast ska ha framåtriktad effekt. Uppsägningsrätt enligt detta avsnitt gäller oavsett om bristen rättats eller inte. Avropsberättigad är inte skyldig att betala ersättning vid uppsägning enligt detta avsnitt. Ramavtalsleverantören är skyldig att ersätta de direkta skador som Avropsberättigad lider till följd av uppsägning enligt punkterna 1-9 i detta avsnitt. Skadeståndet kan jämkas om vållande på Avropsberättigads sida har medverkat till skadan.

7.23.8 Ramavtalsleverantörens uppsägningsrätt

Ramavtalsleverantören har rätt att säga upp hela Kontraktet om Avropsberättigad gör sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott och inte Avropsberättigad inom 30 kalenderdagar efter skriftlig begäran av Ramavtalsleverantören har vidtagit rättelse. Uppsägning ska ske skriftligen och ha en uppsägningstid om minst sex (6) månader.

7.23.9 Kontraktets förtida upphörande av annan anledning

Kontraktet upphör med omedelbar verkan om Kontraktet har förklarats ogiltigt enligt en lagakraftvunnen dom. Ramavtalsleverantören har inte rätt till skadestånd med anledning av ett sådant upphörande om inte annat framgår av tvingande rätt.

Parterna kan även komma överens om att Kontraktet ska upphöra i förtid i andra fall.

7.24 Ändringar av Kontraktet

7.24.1 Ändringar och tillägg

Ändringar i eller tillägg till Kontraktet kan endast ske efter skriftlig överenskommelse mellan behöriga företrädare för båda Parter.

Om Avropsberättigad begär ändring av Kontraktet ska Ramavtalsleverantören utan dröjsmål meddela Avropsberättigad vilken eventuell påverkan Avropsberättigads ändringsbegäran får på avtalat pris, tidplan och andra relevanta omständigheter. Ramavtalsleverantören ska informera Avropsberättigad om någon del inte omfattas av ändringsbegäran och därmed inte omfattas av avtalat pris. Därefter ska Avropsberättigad meddela Ramavtalsleverantören om ändring av villkoren i Kontraktet i relevant avseende accepteras. Om pris höjs till följd av en begäran enligt detta avsnitt har Ramavtalsleverantören rätt till ersättning för sina faktiska kostnader (självkostnadspris) med ett påslag om tio (10) procent.

Ändringar och tillägg till Kontraktet som inte är tillåtna enligt LOU är ogiltiga, men de påverkar inte Kontraktets giltighet i övrigt.

7.24.2 Ändring av Underleverantör

Ändring, det vill säga tillägg, byte eller borttagande, av Underleverantör kan endast ske efter skriftligt godkännande av Avropsberättigad. Till ansökan om att ändra Underleverantör ska bifogas uppgifter och handlingar som visar att Underleverantören uppfyller relevanta krav och villkor.

7.24.3 Avbeställning av Upphandlingsföremål

Avropsberättigad har rätt att, avbeställa hela eller delar av återstående Upphandlingsföremål med tre (3) kalenderdagens uppsägningstid. Avropsberättigad är i ett sådant fall endast skyldig att betala för upparbetat arvode och på förhand godkända kostnader fram till och med tidsfristens utgång. Ramavtalsleverantören har inte rätt till någon ytterligare ersättning till följd av Avropsberättigads avbeställning.

7.24.4 Avropsberättigads rätt till överlåtelse av Kontraktet

Avropsberättigad har rätt att överlåta Kontraktet helt eller delvis till en annan organisation. Avropsberättigads meddelande om överlåtelse av Kontraktet ska skickas till Ramavtalsleverantören senast tre (3) månader före det planerade datumet för överlåtelsen.

7.24.5 Ramavtalsleverantörens rätt till överlåtelse av Kontraktet

Vid byte av Ramavtalsleverantör krävs att befintlig Ramavtalsleverantör får ett skriftligt godkännande från Avropsberättigad innan bytet sker. Med byte avses samtliga ändringar av juridisk eller fysisk person genom exempelvis överlåtelse, fusion, företagsomstruktureringar, uppköp, sammanslagningar, förvärv eller insolvens.

Ramavtalsleverantören har inte rätt att utan Avropsberättigads skriftliga godkännande, helt eller delvis, överlåta rättigheter (exempelvis fordringar) eller skyldigheter enligt Kontraktet till annan juridisk eller fysisk person.

Avropsberättigad kan komma att begära in handlingar för att bedöma om bytet ska godtas eller inte. Avropsberättigad är inte skyldig att godkänna ett byte av Ramavtalsleverantör.

7.24.6 Ägar- och kontrollskifte hos Ramavtalsleverantören

Ramavtalsleverantören gör sig skyldig till avtalsbrott om det sker ett ägar- och kontrollskifte hos Ramavtalsleverantören i strid med följande förutsättningar. Med ägar- och kontrollskifte avses att en investerare, någon i dennes ägarstruktur eller någon vars räkning investeraren handlar för, efter investeringen, direkt eller indirekt, kommer att förfoga över röster som motsvarar eller överskrider något av gränsvärdena 30, 50 eller 90 procent av rösterna i Ramavtalsleverantören. Vid beräkningen av röster ska röster som en närstående direkt eller indirekt förfogar över räknas med.

Ramavtalsleverantören ska omedelbart när Ramavtalsleverantören får kännedom om eller borde ha fått kännedom om ett ägar- och kontrollskifte informera Avropsberättigad om ett sådant skifte för att Avropsberättigad ska kunna ta ställning till det.

Om Avropsberättigad begär det, ska Ramavtalsleverantören visa att investeraren inte

1. omfattas av 13 kap. 1-3 §§ LOU,
2. verkar i strid med kapitel *Ramavtalets Huvuddokument* första stycket i avsnitt *Grundläggande rättigheter för arbetstagare*,
3. omfattas av sanktionerna som anges i kapitel *Uteslutning och kvalificering av anbudsgivare* i upphandlingsdokumenten, eller
4. har blivit förbjuden att göra en investering enligt lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar.

Om en omständighet som anges i punkterna 1-4 ovan föreligger ska Ramavtalsleverantören göra det sannolikt att omständigheten inte kommer att ha en negativ effekt på Ramavtalsleverantörens fullgörande av Ramavtalet eller Kontrakt. Om

Ramavtalsleverantören inom 30 kalenderdagar inte gör det sannolikt utgör ägar- och kontrollskiftet ett väsentligt avtalsbrott, vilket innebär att Avropsberättigad har rätt att säga upp Kontraktet enligt detta kapitel, avsnitt *Avropsberättigads uppsägningsrätt* punkten 1.

7.25 Icke-avstående (no waiver)

En Parts underlåtenhet att tillämpa något villkor i Kontraktet strikt enligt ordalydelsen ska inte anses innefatta något avstående från någon rättighet enligt Kontraktet och underlåtenheten ska inte heller medföra att den Parten förlorar rätten att senare begära en strikt tillämpning enligt ordalydelsen av det aktuella villkoret eller annat villkor i Kontraktet.

7.26 Tillämplig lag och tvistelösning

Rättigheter och skyldigheter enligt Kontraktet regleras av svensk rätt med undantag av dess lagvalsregler.

Tvister angående tolkning eller tillämpning av Kontraktet och därmed sammanhängande rättsförhållanden, som inte kan lösas av Parterna gemensamt, ska avgöras av svensk allmän domstol där Avropsberättigad har sitt säte.